

DOPUŚCIĆ SIĘ (140) *vb pf*

się (84), się (56)

o (49), ó (1); o : ó *SarnStat* (7 : 1; 285).

inf dopuścić się (32). \diamond *fut* 1 sg dopuszczę się (3). \diamond 2 sg dopuścisz się (1). \diamond 3 sg dopuści się (12). \diamond 3 pl dopuszczą się (4). \diamond *praet* 1 sg *m* -em, -m się dopuścił (8). \diamond 2 sg *m* -ś się dopuścił, dopuściłeś się (8). \diamond 3 sg *m* dopuścił się (23). *f* dopuściła się (4). \diamond 1 pl *m pers* -(s)my się dopuścili (2), -chmy się dopuścili (1); -(s)my *ModrzBaz*; -(s)my : -chmy *BibRadz* (1 : 1). \diamond 2 pl *m pers* -ście się dopuścili (3). \diamond 3 pl *m pers* dopuścili się (15). *subst* dopuściły się (2). \diamond *plusq* 3 sg *m* się był dopuścił (1). \diamond *con* 1 sg *m* bym się dopuścił (1) *ReszPrz*. \diamond 2 sg *m* byś się dopuścił (1). \diamond 3 sg *m* by się dopuścił (10). *f* by się dopuściła (1). \diamond 3 pl *m pers* by się dopuścili (7). *subst* by się dopuściły (1).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVI i XVIII w.

1. *Popęlnić, uczynić coś w sensie ujemnym, pozwolić sobie na coś; admittere, committere, conficere, designare, facere, fungi, incurrere, patrare, subire, suscipere* *Mącz* (139) : *ComCrac* 12; A ielliby też Woiewodá nieczynił dofyć vrzędowi fwemu/ tedy go obiecuiem kárác winą łtem grzywien/ tyle kroć ile fię dopułci. *UstPraw* A2; ktorzy [mieszczanie] ielliby byli Práwem zwyciężeni/ iżby fię rzecz doświadczyłá/ tedy też 14 grzywien máią być káráni/ tyle kroć ileby fię dopułcili. *UstPraw* A2v.

dopuścić się czego (133): *BierRaj* 18v; Iám fie grzéchu dopułcil *OpecŻyw* 134, 84, 105v, 134 [2 r.], 189; *SeklKat* X; Iż gdis fię czego dopułczyl Snać być byl [Pan] wlytko odpułczyl. *RejKup* g7; *KromRozm I Cv*; *KromRozm II qv*; *GliczKsiąż* C8; álbo [gdy kto] fye czego nieutciwego v Sądu dopułci *GroicPorz* k2v, i4v, mm; *Leop Eccli* 49/4; *BibRadz Lev* 19/22, 4.Reg 21/17, I 278v, *Ps* 51 arg, *Sap* 3/14 (18); *Designare* item significat, Dopuścić fie czego/ wyrządźić/ łpráwić co złego álbo dobrego. *Mącz* 392c; Delabi in vitium, W páś w yáką niecnotę/ dopuścić fie czego złego. *Mącz* 499d, 141a, 163b, 180c, 301c, 314c (34); ifcie że żaden báczny człowiek tego fie błáżeńłtwá nie dopułci. *GórnDworz* I3v, E4v, I7v, L8, Z8; *HistRzym* 29v, 56; *KuczbKat* 85, 155, 290, 310; *RejZwierc* 34 [2 r.]; *WujJud* 89v; Boć y Dawid przyaciel Boży/ cudzołółtwá fie dopułcił/ y mężzoboyłtwá *CzechRozm* 244; *ModrzBaz* 6, 72v [2 r.], 73, 84v, 85 (16); *SkarJedn* 272; *SkarŻyw* 189; *ReszPrz* 48, 49; *WerGośc* 270; I Ak człowiek/ co fię dopułci niecnoty/ Słóńcá nie lubi *GrabowSet* Ov; *LatHar* 136, 268, 269; *WujNT* 22, *Ioann* 16/8; ile kroć niedbáłłtwá w przerzeczonych rzeczach dółpułci fie [commiserit *JanStat* 278] *SarnStat* 285, 580, 586, 609, 901, 904, 931; *CiekPotr* 4; *KlonWor* 18. *Cf dopuścić się czego przeciwko) komu; czego przed kim, Ze zdaniem dopełnieniowym, Zwrot.*

dopuścić się czego przeciwko) komu (8): y odpułć wlytki niepráwołci ich kthorych fię przeciw tobie dopułcili [praevaricati sunt in (marg) contra (-) te] *BibRadz* 3.Reg 8/50, 2.Esdr 1/6, *Ios* 22/31, *Bar* 6/1; *Mącz* 225d; *ModrzBaz* 72, 93; *SkarŻyw* 349.

dopuścić się czego przed kim (2): á vdałś fie zá łupy/ y dopułciłś fie they złółci przed Pánem [et fecisti malum in oculis Domini]?. *BibRadz* 1.Reg 15/19, I 6.

dopuścić się co (2): gdy fye kto co tákiego dopułci/ coby było przeciw Krolowi y bęspieczęńłtwu iego *GroicPorz* ii, kkv.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikiem: tego (3); by (1)] (4): *LibLeg* 7/32; Przyłfedł koniec ná lud moy Iłráelłki: Niedopułścżę fie wlycey bym go miał przemináć [non adiciam ultra ut

pertranseam eum] *Leop Am* 8/2; *Mącz* 140c; Y áczkolwiekem ia dopuścił fię tego [...] fład mogłbyś mię potępić *LatHar* 155.

W charakterystycznych połączeniach: dopuścić się blażństwa, cudzołóstwa (7), scudzołożenia, głupstwa, grzechu (31), gwałtu, kaźniej, kłamstwa, krzywoprzysięstwa, mężobojstwa (2), mordu, niecnoty (2), czego nieforemnego, nieprzystojnego, nierządnoego, nieutciwego, złego (5), nieczystości, niedbalstwa (2), nieobaczenia, nieprawości, nierządu, przestępku, przestępstwa, zlej rzeczy (3), sprośności, sromoty, uczynku niecnotliwego (2), nieślachetnego, sprośnego, szkaradego (2), złego (2), winy (2), wszeteczeństwa, występ(k)u (13), zdrady (2), złoczyństwa (2), złości (5).

*Zwrot: »dopuścić się dziecięcia« = mieć dziecko nieślubne (1): Pánie mam iednę fioftrę imieniem fudázę/ ktora fie fkurwiłá/ y dopuściłá fie dziecięcia *March*² D4.*

a. [*Mieć stosunek płciowy [kogo]: kthora [żona Uryjasza] gdy przyfłá do niego/ dopuścił fię iey [et cubuit (marg) rem habuit (-) cum ea PolAnt] Leop 2.Reg 11/4 (Linde).*]

2. *W funkcji strony biernej: być popelnionym, mieć miejsce (1) : iefli [most na rzeczce Drawie] ná ftronę Miłtrzá álbo Zakonu iego przypádnie/ á w budowánium oného niedbáłość iáka dopuści fie [negligentia commissa fuerit JanStat 848]: tedy będzie nam wolno [...] tákowy moft nowy zbudowác *SarnStat* 1072.*

Synonimy: 1. popelnić, przestąpić, przewinić się, sprawić, wyrządzić.

Formacje pochodne cf PUŚCIĆ SIĘ.

Cf DOPUSZCZENIE, DOPUSZCZENIE SIĘ, DOPUSZCZON

ZZie